

EKONOMİ POLİTİK

Erinç Yeldan, 5 Kasım 2014

Küresel Kapitalizmin “Yeni” Türkiye’si...

“Yeni” Türkiye sözcüğü Cumhurbaşkanlığı seçiminden sonra bir toplum mühendisliği projesi olarak pazarlandı. Cilalanmış makyajının ardında, özünde yatanların neler olduğunu hepimiz biliyoruz:

- Uluslararası iş bölümü içerisinde “ekle-yapıştır” türü montaj sanayinin taşeron bir üreticisi olmak;
- Uluslararası mal ve finans piyasalarına bir ucuz ithalat cenneti ve yüksek dış borçlanıcı olarak eklenilerek, yüksek finansal getiri sunan bir “yükselen piyasa ekonomisi” olmak;
- İmar ve kent rantlarının sunduğu karlarla birlikte beslenen yerel ekonomiye hizmet sunmak üzere enformelleştirilmiş, güvencesizleştirilmiş bir ucuz iş gücü deposu yaratmak;
- “Üniversite-sanayi işbirliği”, ve “inovasyoncu üniversite” gibi kavramların ardına gizlenmiş ve (inançlı) ara eleman yetiştirme hedefiyle sınırlandırılmış, ezberci medrese eğitimi aracılığıyla araştırmayan, sorgulamayan ve yurttaşlık bilincinden uzaklaştırılmış yeni nesiller yetiştirmek...

Geçtiğimiz Mayıs ayında Soma’da, geçtiğimiz hafta Ermenek, İsparta ve Amasra’da yaşanmış iş cinayetlerinin ana nedeni işte yukarıda tanımlamaya çalıştığımız “Yeni Türkiye” tasarımıdır. Söz konusu tasarım ise küresel kapitalizmin Türkiye’ye yansıması olan üçüncü dünya (çevre ülke) kapitalizminin ta kendisidir.

Cumhuriyet’ten **Olca Büyüktaş** arkadaşımızın derlediği verilere göre, iş istatistiklerinin tutulmaya başlandığı 1946 yılından bu yana toplam 65,879 maden emekçisi iş kazalarında hayatını kaybetmiştir. Bu dönemde madenlerde iş cinayetlerinin ortalama sayısı 983 iken, 2003-2014 arası AKP döneminde bu rakam 1,166’ya yükselmiştir. Bu gelişimin ardında yatan en önemli unsur ise başta 2004’te çıkartılan 5177 sayılı Maden Kanunu’ndaki değişiklikler olmak üzere, sektörün sorgusuz, denetimsiz, düzenlenmesiz biçimde özel işletmeciliğinin acımasız piyasa rekabetine terk edilmesidir.

Yeni Türkiye’de işlenen emek cinayetleri de, “piyasa her şeyi çözer” dayatması altında fetişleştirilmiş “rekabet gücü” ve “ihracat” kavramları gibi cilalı söz oyunlarının ardına gizlenmiş bu “dibe doğru yarışın” doğrudan sonucudur.

Son bir söz olarak, değinmeden geçemeyeceğim: ana muhalefet partisi çıkış yolunu yarıda bıraktığı savlanan IMF programının mikro-reform reçetelerinde aramaya çalıştıkça; ve diğer yandan, sosyalistleri de “meleklerin cinsiyeti” tartışmalarıyla bölünmeye devam ettikçe bu cinayetlerin ardı kesilmeyecektir.